

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 1

3. ledna 2016

Cena: 8 Kč

K začátku nového roku 2016

Pohled do nového roku je spojován se zhodnocením roku předešlého a s našimi předsevzetími, plány a úvahami o tom, co přinese rok budoucí. Činíme tak i v církvi, kterou společně tvoříme a do níž křtem a živou vírou v Ježíše Krista náležíme. Jako věřící si uvědomujeme, že každý rok, měsíc i den je neopakovatelnou příležitostí a zvláštní Boží milostí, kterou nemáme promarnit. Smíme žít v jistotě víry, že ať procházíme čímkoliv, žijeme pod Božím zaslíbením a v jistotě Božího slova: „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu.“ (Žd 13,5)

Pohled na situaci ve světě nás nenaplňuje zrovna jednoznačným optimismem. Znovu se projevuje politické napětí mezi Východem a Západem. Ukazuje se silný vliv islámu a hledá se poměr vůči němu od naprosté otevřenosti až k zásadnímu odmítání. Na jedné straně užíváme hodnoty svobody, demokracie a prosperity naší země v rámci Evropy, na druhé straně se se samozřejmostí hovoří o stálém zvyšování rozpočtu na obranu.

Jisté ne náhodně se znovu otevírají diskuse o identitě. Hovoří se o české národní identitě a o evropské identitě. Znamená to, že hledáme vzhledem k radikálním proměnám, kterými svět a Evropa procházejí, vlastní nosné kořeny a základy, z nichž naše civilizace a kultura vyrůstá. K tomuto rozpoznávání podstatných hodnot naší kultury a zápasu o ně mohou přispívat výročí významných osobností a rozhodujících událostí z naší bohaté a současně komplikované historie. Prožili jsme rok 2015 jako rok naplněný mnohými církevními, kulturními a společenskými aktivitami spojenými s 600. výročí Mistra Jana Husa. Nezapomeneme na letošní výročí Mistra Jeronýma Pražského, jehož život byl tragicky ukončen v Kostnici necelý rok po Husově smrti dne 30. května roku 1416. V tomto roce bude upřena značná pozornost zejména na osobnost Karla IV. jako na křesťanského panovníka evropského rozměru. Dne 14. května uplyne 700 let od jeho narození. Jeho vláda a moudré státnické úsilí se vtiskly trvale do naší historie a rozvíjení duchovního života, vzdělanosti a kultury naší země. Řada osobností naší historie, které si připomínáme a k nimž se hlásíme, byli niterně věřící křesťané. Platí to o Karlu IV. i o Janu Husovi a dalších. I když zdůrazňujeme, že naše civilizace stojí vedle antického dědictví na křesťanských základech, většina naší společnosti, a zvláště mladší generace přímou vztáznost ke křesťanství nemá. Situace v naší společnosti je taková, že jen menší část obyvatel České republiky projevuje svůj vztah k některé z organizovaných křesťanských církví. To je možné pochopit nejen jako skličující stav, ale i jako určitý klad, jako otevřenou příležitost, jako prostor pro působení i naší církve a jako novou výzvu k hlásání a předávání evangelia Ježíše Krista. Čas, který se před námi novým rokem otevírá, můžeme chápat a přijímat jako možnost další cesty s církvi a jako dar nového života ve světle Kristova evangelia.

Přeji Vám do nového roku 2016 pro Vaši osobní životní cestu víry i pro každé dobré dílo církve hojnost Boží milosti, stálou ochranu a plnost jeho požehnání.

Tomáš Butta
bratr patriarcha

Tvůrci plastik ocenění v parlamentu

Slavnostní setkání s poděkováním autorům a sponzorům plastik, které studenti Střední průmyslové školy kamenické a sochařské v Hořicích vytvořili v rámci projektu MISTR JAN HUS - CESTA KE SMÍŘENÍ proběhlo 16. prosince 2015 v Senátu Parlamentu ČR. Přítomné oslovila místopředsedkyně Senátu Parlamentu Mgr. Miluše Horská, patriarcha naší církve ThDr. Tomáš Butta a Ing. Josef Moravec, ředitel sochařské školy v Hořicích.

Podrobnější informace o tomto setkání přineseme v příštím čísle. red

Zveme Vás na bohoslužbu k 96. výročí vzniku Církve československé husitské,

která proběhne 9. ledna 2016 od 15 hodin

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze.

Slouží patriarcha církve Tomáš Butta s biskupským sborem.
Káže královéhradecký biskup Pavel Pechanec.

Socha sv. Josefa s Ježíškem ve Sklenařicích u Vysokého nad Jizerou

Požehnaný výhled
do roku 2016

přeje redakce

Porozumět současné identitě církve

Historický odstup 96 let nám umožňuje panoramaticky rozpoznávat myšlenkové proudy a dějinné pohyby, jež vyústily do zrodu naší církve 8. ledna 1920. Dějinné vidění nás legitimuje, abychom vymezili či opravili některé povrchní soudy o motivech vzniku a cílech zakladatelů a odkryli hlubinné síly, které formovaly a vyjadřují skutečnou identitu Církve československé husitské.

Jedno z rozšířených tvrzení je, že jde o církev národní. Dějinné podmínky, záležející ve vzniku Republiky československé v r. 1918, umožnily radikálním modernistům v republikánské svobodě prohlásit vznik nové církevní organizace. Jeden ze zamýšlených názvů „Církev československá katolická“ se vymezuje vůči římskému katolicismu, zejména tím, že bohoslužebnou řečí se stává čeština. Dále pak Codex iuris canonici z r. 1917 je nahrazen Ústavou, podle níž se církev konstitovala v plném rozsahu po I. sněmu v r. 1924 na území československého státu. Název tedy označil území stávající církve, tak jako v Německu zeměpisné označení ve jménu zemské luterské církve má pragmatickou funkci a neprohláší programovou ambici. Funkční charakter politického označení je patrný též z rozhodnutí, podle něhož Naukový řád církve římskokatolické nová církevní organizace

přijímá s typicky ideovou výhradou svobody svědomí. K prostorové i k teologické univerzalitě, kterou tehdejší modernisté vyjadřovali názvem „skutečná katolicita“, nově zrozená církev mířila v praxi i v myšlenkách: Matěj Pavlík i Karel Farský zamířili do USA zakládat tam nové náboženské obce a záhy vznikla i obec ve Vídni. Misijní působení, překračující regionální omezení, je od dob apoštolské misie znakem univerzality křesťanské zvěsti. Expressis verbis míní universalismem nově zrozené církve ve sněmovním referátu roku 1924 Karel Statečný „víru v osobního Boha jako hlavní obsah naší věrouky“. Věcně jde o programatické přihlášení k teologicko- (před) filosofickému personalismu biblické zvěsti. Profesor Statečný uvedené prohlášení jako znalec personalismu Rudolfa Euckena činil v plně filosofické hloubce, jež byla existenciálně prohloubena dílem Zdeňka Trtíka, které ontologicky tro-

jičně rozvíjí naše současné systematická teologie. Na sněmu r. 1924 je biblický personalismus proklamován také Karlem Farským, v jím navrženém a sněmem manifestačně přijatém ústavním článku, jímž je normou normans prohlášen Duch Kristův (Ř 8,9; 1 P1,11). V obou teologických postojích je patrné trojiční východisko a stavebnost naší teologické tradice a přítomné živé víry. Naše husitská teologie chápe jako svoji existenciální základnu empirickou Církev československou husitskou, žijící na území Česka a Slovenska, čerpá pod normou Ducha Kristova z celého Písma sv., v účtě ke křesťanské tradici, zejména husitské a bratrské, na něž navazuje tradice vlastní, jmenovitě v Základech víry, s touhou a úsilím o universálně platnou pravdu Božího zjevení. Její živé vyznávání jednotlivými údy i církvi jako celkem jakožto sebevyjádření a sebevědomí je její identitou. **Zdeněk Kučera**

(Ne)promarněné hřivny

V novoroční bohoslužbě (na Jom kippur) čtou Židé první kapitulu knihy Berešit (Na počátku), tj. o stvoření světa z 1. knihy Mojžíšovy, a připomínají si tak, že počátkem všeho je Bůh. My slavíme začátek kalendářního Nového roku.

Světský ráz našich oslav připomíná spíše oslavu římského boha Jana, boha počátků, ale též vchodů a dveří, po kterém je nazván celý první měsíc kalendářního roku. Srovnávejme dále: zatímco si židovský národ (trvající i přes nespo-

čet pohrom již tisíce let) připomíná Boha a jeho stvoření, my si připomínáme rozpad našeho moderního státu – Československa, který trval (s šestiletou přestávkou) 84 let. Asi málo kdo z nás se ztotožňuje s eufemismem „Obnovení českého státu“. Vzpomeneme si (my veteráni Československa), proč se našim dědům či pradědům dostalo takových darů, jaké ideály byly položeny do základů Československa? Obnovení existence malého státu ve střední Evropě neobhajoval Masaryk jen faktem jeho existence

v dávné minulosti. Hledal smysl jeho nové existence a nalezl jej v uskutečňování a bránění univerzálních všelidských hodnot, které v náboženských kategoriích formulovali již husité a čeští bratři. Tak měl být tento stát spolu s jinými nově vzniklými středoevropskými státy oporou západním demokraciím proti pangermanismu.

Přítomné šlo jen o ideje, jejich vzývání a kontemplaci. Masarykův realismus není realismem středověkým. Masaryk chtěl ideje prosazovat, vyvolávat k životu, realizovat v konkrétních oblastech (politické, *Pokračování na str. 4*

Den s Kazatelem

Snad chtěli někteří návštěvníci i účinkující strávit ten den jinak - v přírodě, s přáteli nebo v pohodlí domova. Ale nakonec ho prožili s Kazatelem.

O brněnském provedení muzikálu *Kazatel* Zdeňka Plecha jsme už na stránkách Českého zápasu četli. Tuto komorní verzi netradičního díla věnovaného postavě Mistra Jana Husa nově nastudovali mladí amatéři sdružení v divadle Parnas. Od června loňského roku měl *Kazatel* celou řadu repríz. Ta prozatím poslední (a možná úplně poslední) se konala 17. listopadu ve Zlíně. Mladí brněnští umělci přijali pozvání Náboženské obce ČČSH Zlín, aby splnili přání pořadatelů spojit sváteční den - Den boje za svobodu a demokracii - s připomínkou stále aktuálních ideálů našeho národního hrdiny. Zlínští organizátoři byli předem upozorněni, že provedení muzikálu v evangelickém kostele zabere včetně příprav, zkoušky a úklidu celý den. Byl to vskutku dlouhý den, ale s *Kazatelem* jsme ho prožili užitečně a krásně.

Největší časové nároky (ale i velká odpovědnost) ležely na dvou pracovních techniky, totiž na mistru zvuku a mistru světla. Celé dopoledne se nezastavili. Na to navázala zkouška herců a pak téměř dvouhodinové představení. Technici byli také poslední, kdo odjížděl v noci domů. Ale právě sugestivní světelná a zvuková technika umocnila celkový dojem z muzikálu.

Soubor mladých herců-zpěváků přijel v doprovodu vlídné sestry farářky Anny Štěpánkové kolem poledne. V kostele byli hned jako doma. Ovšem nejpříjemněji bylo v malém sále, kde kromě tepla našli i něco k snědku. Zkoušku provázely drobné komplikace kvůli stíněnému prostoru kněžiště i nezvykle umístěné kazatelně. Ale mládí je přizpůsobivé - během krátké doby se účinkující vypořádali s novým prostředím a nazkoušeli stěžejní pasáže muzikálu. Při zvukové kontrole jednotlivých portafonů uplatnili svou fantazii a předvedli drobné herecké etudy k pobavení přihlížejících.

Samo představení pak bylo opravdovým svátkem pro všechny přítomné. Kostel byl téměř plný; přišli posluchači všech generací. Podle slov evangelického faráře se zde akce těchto rozměrů konala vůbec poprvé. Přestože moderní kostel, jaký je ve Zlíně, není zrovna ideálním prostředím pro představení muzikálu, shodli jsme se, že by žádná divadelní budova nezaručila atmosféru, jaká zde vznikla. Děj *Kazatele* rozvíjí na historickém základě i řadu přidaných epizod, vedle skutečných postav vystupují zde i osoby vymyšlené. Jejich drobné žerty slouží k odlehčení jinak vážného obsahu, ovšem nejsou samoúčelné, ani se snad nemohou nikoho dotknout. Posluchač vnímá celý příběh jako aktuální a poučný i v současné době. Obecenstvo bylo nadmíru spokojené. Jak by ne. Mladí umělci zvládli své role nejen technicky precizně, ale hráli také srdcem. Muzikál *Kazatel* není žádná povrchní zábava. Skutečnost, že děj i text pracoval během hry jak s posluchači, tak i se samotnými herci, dokládá výrok jednoho z nich: „Představte si, že mně některý věci teprve dneska docházely!“

A tak máme na co vzpomínat i o čem přemýšlet. Představení, od něhož si člověk nesliboval víc než tragický závěr, dokázalo naopak vzbudit v lidech naději a hřejivý pocit. Den s *Kazatelem* stál opravdu za to!

Radana A. Váňová

Z kazatelského plánu

Druhá neděle po Vánocích

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života.

1. JANŮV 1,1

První čtení: Jeremjáš 31,7-11

Tužby vánoční:

1. Za dar pokoje, který k nám přichází narozením Syna Božího, modleme se k Hospodinu.
2. Za spásu pro všechny, i ty, kteří v Betlémském dítěti svého zachránce nepoznávají, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, tvůj Syn je Slovem života. Sesilej nám své Slovo stále, abychom se jím sytili a jeho mocí rostli ve víře, lásce i naději! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Efezským 1,3-14

Evangelium: Jan 1,10-18

Verš k obětování: 2. Petrův 3,9

Verš k pozhnání: Jan 1,18

Modlitba k pozhnání:

Bože všemohoucí, dej, aby se tvé Slovo k tobě nevracelo s prázdnou, ale s chválou našich rtů i našich srdcí! Prosíme o to ve jménu tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 224, 227, 231, 317, 210

Jeruzalém jako palimpsest Božské přítomnosti

Esej dr. Václava Cílka o Jeruzalému
Dokončení

ZÁPADNÍ KÁMEN

Následkem zmizení archy po pádu prvního chrámu a zničení druhého chrámu se židé naučili žít v kyberprostoru už někdy kolem roku 100 po křesťanském Mesiáši. Vůbec mě proto nepřekvapuje, že tolik konstruktérů počítačů a softwarových inženýrů jsou dědici kabaly, novoplatonismu, anebo z té druhé indické strany spekulativního hinduismu. Jenže na tomto místě jdou myšlenky stranou, tady jste v epicentru. Na co myslí atom vodíku při termojaderné syntéze? Na helium? Pochybuji. Jenom je a je rád, že jenom je.

VODA V KOŘENECH STAVBY

Takže se oťesete a jdete dál po podlaze, jež kdysi byla římskou ulicí, pak vlezete do úzké krasové škvíry o výšce dobrých 9 metrů (Warren píše až 30 stop), kudy byla pod chrámovou plošinu přiváděna voda. Rozsedlina má přírodní základ, ale místy je přitesaná. Návštěvníkům někdy připomíná pověstnou roklí Sik v Petře. Trochu jsem se zde zarazil, protože nemálo úsilí jsem věnoval rozluštění Herodotovy hádanky, zda pyramidy pijí vodu. Ono totiž podzemí egyptské Gízy je protkané sítí anastomóz, drobných krasových kanál-

ků, do kterých při nilských záplavách vnikala voda. Ale i majské pyramidy byly přechoťavo stavěny nad zvodněnými krasovými systémy. I toto řešení je prosté - každá živá bytost, ať už to je motýl nebo pyramida, musí pít. Není nad čím spekulovat.

Pak jdete kus cesty pod ulicí Kristova utrpení - Via Dolorosa. Vnímáte úctu staletí a slzy křesťanských poutníků. Ježíš však šel na Golgotu jinudy. No a pak vylezete v arabské čtvrti. Jsme v Jeruzalémě, pamatujete, že ano? Boží přítomnost tato místa přece nikdy neopouští. V tomto případě to znamená, že když byl docela nedávno, v roce 1996 proražen druhý východ z bývalých Warrenových tunelů, tak propukly nepokoje, při kterých zahynulo 80 lidí. Ano, jsme

v Jeruzalémě, nemyslíme na mrtvé, myslíme na Kámen. Chce se nám vracet, házet kameny, střílet nevěřící a pak se kát v Bohu, bát se a modlit, přestavovat světla v duši. To až budu doma v Praze, budu si hrát s plyšovými hračkami všeho druhu a docela vážně o nich budu hovořit jako o vědě, náboženství a kultuře. Inšalláh!

Na obrázcích výjevy z Jeruzaléma koncem 19. století

Nad Písmem

DO NOVÉHO ROKU

V něm jsme vykoupeni jeho krví a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost, kterou nás zahrnul ve vši moudrosti a prozřetivosti, když nám dal poznat tajemství svého záměru, svého milostivého rozhodnutí, jímž si předsevzal, že podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu. (Efezským 1.7-10)

Tak si zase zvykáme na nový letopočet. Rok 2016 je rokem přestupným, budeme tedy počítat nejen s novou číslovkou v letopočtu, ale také s tím, že budeme mít o jeden den navíc. Pohled do kalendáře říká, že 29. února bude mocí Horymír zase po čtyřech letech slavit své jmeniny. My všichni ovšem můžeme slavit každý den, jako novou příležitost, která ovšem jinak ubíhá velmi rychle. Vlastně bychom mohli říci, že přeskakujeme roky jako Horymír na bájném Šemíkovi a žádná hradba nás zatím nezastavila.

Proto i naše diáře se plní a naše pozornost se upíná k tomu, co je před námi. Za námi jsou vzpomínky, selektivní paměť, co říká, že dřív čas ubíhal nějak jinak než teď. V čase dětství trvalo vše nekonečně dlouho. To jen prázdniny byly možná krátké, ale než se otočil rok, to bylo jiné, než jak je tomu dnes. Říká se, že čím jsme starší, tím roky ubíhají rychleji, protože hlas podvědomí nám napovídá, že naše svíčka se krátí a mnohé už nemusíme stihnout. A i když si to ještě nechceme připustit, síly budou ubývat a jednou

hradbu dalšího letopočtu nezdoláme. Radostně plesejte, jásejte, rozhlášte: „Hospodin spasil lid.“ Tak i k nám promlouvá výzva proroka Jeremjáše, abychom s vědomím nového roku a pro všechnu tu rychlost a jízdu mezi prošlými dny vnímali, kdo je náš pastýř a kam nás směřuje. Pokud totiž nám už bylo dáno přeskočit další rok, radost víry nás nese, abychom se neděsili toho, že se jednou i pro nás čas zastaví. S plesáním a jástotem smíme pro současnost zachytit zvěst o záchraně a možné spásě, která ve víře platí i pro nás, a to navzdory všem možným pozemským hradbám. Dnešní čtení z listu Efezským nám připomíná, že ne na základě našeho původu nebo naší svatosti jsme byli v Boží lásce vyvoleni k tomu, abychom byli přijati jako Boží děti. Ještě než jsme přišli na tento svět, dokonce ještě před tím, než byl tento svět stvořen, se s námi už počítalo. Vědělo se tedy, že nejenže přeskočíme do dalšího roku, ale také že nám bude umožněn krok do nového života. Až se naplní čas, bude všechno na nebi i na zemi přivedeno k jednotě v Kristu. Nenarodili jsme se jen jako děti pozemských otců, ale jako Boží děti, které se nemusejí bát při skoku do neznáma.

Známa dětská anekdota vypráví o muži, co skočil z mrakodrapu a na otázku, jak se během pádu má, v každém patře odpoví: „Zatím dobrý. Dobrý. Dobrý...“

Jak se zatím máme my? Je život a vše, co je před námi, ve znamení volného pádu a možného nárazu?

„A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ To není prázdná věta. Evangelium nás směřuje od jakéhokoli našeho „zatím“ do skutečnosti života. Jsme postaveni na pevný základ, i když ani my jsme Boha neviděli, Kristus nám jej přibližuje.

Milost a pravda se stává skutečností, odrazovým můstkem do každého času. Z odsouzení je cesta k úniku, kde našim Průvodcem a Zachránce je Ježíš. S ním se nemusíme bát, On s námi padá i vede k cíli.

Žádná hradba roku nás zatím nezastavila. Přeskočili jsme další rok, a pokud jsme už odrostli dětským létům, tak i přesto, že má tento rok o den víc, bude nám utíkat rychleji než rok minulý.

S radostí a plesáním vítáme Hospodina, odraz jeho království smíme prožívat také i dnes. Pečeť jeho Ducha nás mocně pobízí, abychom spolu s ním vykročili do dalších dnů.

Pavel Pechanec

Nebeský Otče, život s námi uhání a my nevíme, kam nás letos dovede a jaká bude naše „jízda“.
Prosíme, ať nás provází
jistota tvých dětí i uprostřed pozemských nejistot.
Prosíme o tvého Ducha, ať nás vede
a my pro ochablost nepouštíme uzdu, směr a cíl.
V radosti a s plesáním ať vítáme každý den jako příležitost
pro tvé království. Amen.

K osobnostem nuselského sboru

Ještě pár slov k článku

Husův sbor v Nuslích posledních let

Ve výše citovaném článku Českého zápasu č. 50 stojí: „V současnosti žije náš sbor z plodů služby farářů posledních desetiletí J. Kosteckého, M. Chadimy a J. Svobody, na kterou navázala po mnoha stránkách mimořádná osobnost nynějšího br. faráře Pavla Koláře.“ Tuto skutečnost nemíníme v žádném případě zpochybňovat a jsme přesvědčeni, že se jedná o zasluhující a výjimečné osobnosti.

Poněkud nás však překvapilo, že v článku není ani zmínka o působení našeho otce Miroslava Durčánka, který byl rovněž nepřehlédnutelnou osobností a domníváme se, že i jeho zásluhou může dnes nuselský sbor žít tak plně. Jako farář zde působil od r. 1953 do r. 1975 a na tuto dobu vzpomínal vždycky jako na nejkrásnější léta svého života, ačkoliv to byla doba velmi těžká. Ve své vzpomínce „Kytíčka pro

bratra biskupa Durčánka (ČZ 3 z r. 1996) říká sestra D. Wienerová, která po boku našeho otce dlouhá léta v obci působila: „Stal se diecézním tajemníkem a později biskupem. Jak mnoho se mylí ti, kteří si myslí, že to byla kariéra. Mohl něco, ale ne všechno. Věděl – a toho si vážím – kde je hranice mezi státem a církví.“

Nejvlastnějším posláním otce bylo vždycky především povolání duchovního, proto byl v Nuslích tak šťastný. Zde mohl plně rozvinout všechny své schopnosti a přitom obec, kterou v r. 1953 převzal, byla prakticky v troskách. Jeho předchůdce se totiž věnoval převážně politické činnosti a kazatelnu si změnil za tribunu. Takto vzpomíná dlouholetý místopředseda ústřední rady a člen nuselské náboženské obce br. František Plechatý v ČZ 42 z r. 1975: „Náboženský život nuselské obce velmi poklesl. Ale již brzy, za ne celý rok, se br. farář Durčánkovi za spolupráce sestry du-

chovní Aleny Kaňákové a podpory rady starších podařilo náboženskou obec velmi oživit, což dosvědčovala stále vzrůstající návštěva bohoslužeb, biblických hodin, duchovní péče všech stupňů...“

Mnohé se podařilo i po hmotné stránce, velmi aktivně zde pracoval sbor služby a působil tu vynikající pěvecký sbor na profesionální úrovni. Jen pro zajímavost jmenujeme dvě mimořádné osobnosti nuselské mládeže z té doby, a to známého hudebního skladatele Zdeňka Lukáše a Ladislava Smoljaka, který se ještě před svou smrtí ve svém posledním medailonku v České televizi o nuselském sboru zmiňuje.

My si na dobu působení otce v Nuslích pamatujeme velmi živě, prožili jsme tu dětství a mládí a ve smyslu toho všeho, co zde bylo řečeno, se domníváme, že toto ocenění si náš otec, jehož nedožité 95. narozeniny si v tyto dny připomínáme, jistě zasluhuje.

Miroslava Jarolímová
Lenka Palčovičová

Výstava Biblií

Zo života zboru

Žít znamená hledat Boha, napísal Valerio Palizzi. A ako je to s nami? Je naozaj viera v Boha potrebou ľudského srdca? Tak, ako to napísal prvý prezident Československa Tomáš Garrigue Masaryk. Tento významný človek v dejinách českého a slovenského národa iste vyrastal na myšlienkach Jana Amosa Komenského, ktorý vpravoval svojim žiakom: „Nemilovať knihy znamená nemilovať múdrosť. Nemilovať múdrosť však znamená stať sa hlupákom.“

Nemilovať knihu kníh Bibliu znamená ignorovať múdrosť euroatlantickej civilizácie. Neuvedomovať si, že naša kultúra má judaisticko-kresťanské korene. Veď naše poňatie práva a spravodlivosti vychádza aj dnes z princípov Biblie. Tá do práva vniesla humanitu, ohľad na ľudskú dôstojnosť a dôraz na rovnosť všetkých ľudí. Biblia ovplyvnila mnohých umelcov, aby vytvorili diela, ktoré sú dnes svetovým kultúrnym dedičstvom. Inšpiráciu v nej nachádzali a podnes

objavujú hudobní skladatelia i majstri slova písaného, spisovateľa.

Preto aj nás v našej náboženskej obci v Bratislave, presnejšie v Klube kresťanských žien, oslovila zaujímavá akcia Mestského kultúrneho strediska v Bratislave-Dúbravke s názvom Čo môže Biblia ponúknuť človeku 21. storočia? Nemenej zaujímavá bola aj výstava Biblií, ktorá bola súčasťou cyklu zaujímavých prednášok na túto tému a trvala do 17. decembra tohto roka. Sestry z nášho klubu zaujali bohatou ilustrovanou Bibliou z nedávneho obdobia. Napríklad Biblia s originálnymi abstraktnými ilustráciami Španiela Salvadora Dalího, ktorý venoval tri roky zo svojho života práci na stvárnení biblických príbehov, hoci práve on bol známy svojím „neznabožským životom“. Vatikán najskôr protestoval proti jeho trúfalosti zhostiť sa obrázkovej časti Biblie. Genialita Salvadora Dalího sa však onedlho ukázala

Pokračování na str. 4

Církev potřebuje Marii

V rámci diskuse o identitě Církve československé husitské bych se rád dotkl tématu mariánské úcty. Toto téma je již po dlouhá léta v podzemí husitského diskusního fóra. Husova láska k Marii je známá jen okrajově, a je v podstatě potlačována (stejně jako mnohé další aspekty Husova učení). V rámci sedmiletí duchovní obnovy církve, které jsme v Plzeňské diecézi vyhlásili v roce 2012, jsme otevřeli i tuto diskusi.

• Spojení s apoštolskou dobou

Když se v roce 431 efezští církevní otcové rozhodli vyhlásit učení o Bohorodičce (θεοτόκος), bylo jen potvrzeno to, co se již dávno předtím všeobecně věřilo a vyznávalo. Apoštolská tradice nás křesťany jednadvacátého století pojí s Písmem, a tak všichni můžeme v pokoře a tichu pokleknout před vyznáním nejen Petrovým: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“, ale také před slovem archanděla Gabriela, který říká Panně Marii: „Bud' zdráva, milosti plná, Pán s tebou.“ Toto andělské pozdravení provází životy křesťanů po celá tisíciletí jako modlitba na zmocnění. Jedna z nejstarších ikon, kterou údajně napsal právě evangelista Lukáš, nese jméno Hodégetria (ukazatelka cesty, nebo také průvodkyně na cestě). Už samotné pojmenování ikony nám sděluje, že Maria není tou cestou (tou je samozřejmě Ježíš Kristus – viz Janovo evangelium 14,6). Maria na tomto obraze drží Ježíše v náručí a její pravá ruka ukazuje právě na Něj. Budeme-li usilovat o spojení s apoštolskou dobou, pak právě tato symbolika nám může pomoci lépe porozumět pravé a zdravé mariánské úctě.

• Pokora srdce a nadřazenost rozumu

Každá církev, která se pokusí Marii zamlčet, nebo jí dokonce upírat Boží vyvolení, dříve nebo později zajde. Bude v ní vládnout jen lidská pýcha, která si zakládá na principu rozumování a nadřazenosti. Čím dál víc se

začne vzdalovat srdci. Vždyť Maria pod svým srdcem nosila Ježíše Krista. Ona jej následovala ne pro jeho učení a zázraky, ale protože jej milovala jako jeho matka. Proto se některé protestantské církve stávají spíše etickými spolky, které si zakládají více samy na sobě než na milosti Boží („Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha“).

Všechno na světě musí mít však svou pravou míru. A tak se diskuse o mariánské úctě stávala v minulosti (a je tomu tak bohužel i dnes) diskusí dvou extrémů. Na jedné straně ti, pro které jsou důležitější mariánská zjevení a zázraky, než cesta Matky Boží od dřeva jesli – ke dřevu kříže, a poté až za něj. Na straně druhé ti, pro které se stala Maria jménem, které by nejraději vymazali z Bible. Centrem mariánské úcty je nádherné slovo z Janova evangelia: „Maria řekla služebníkům: „Udělejte všechno, co vám Ježíš řekne“ (Jan 2,1-11). Právě tady, ve slově Písma svatého, se setkáváme s jádrem svědectví, které autenticky předává právě Maria. Jsme-li služebníci Boží, pak právě toto je odpověď na naše otázky.

• Mystický zápas o Marii v ČČSH

V Církvi československé husitské probíhá již od samého počátku zvláštní, až mystický zápas o Marii. Vždyť kolik mariánských písní bylo ve starém Farského zpěvníku, a některé jsou tam dodnes (i když byla slova poněkud upravena). Ve skutečnosti je to však zápas o Ježíše Krista a pravou církev. Maria k němu ukazuje cestu (stejně jako by to měl dělat každý křesťan). V naší církvi byli vždy lidé, kteří chápali, že Maria je Matkou křesťanů. Známe mnoho kněží i laiků, kteří se denně modlí růženec. Ne, nikoliv, oni neučinili z Marie čtvrtou božskou osobu. Oni moc dobře znají, že církev musí být jak dech. V nádechu i výdechu musí být rovnováha. A tak jako je tu autorita apoštolů, kteří přesto zapřeli a utekli, aby se později vrátili a stali se čele církve, je tu i Maria, která neobsazuje žádné posty, neusiluje

o kněžský triumf, ale kráčí bosa za Ježíšem až do konce. Neuhybá, neklukuje, ale zůstává pod křížem, byť by to mělo roztrhat její srdce. Učit se od Marie znamená učit se pokoře, tichu, pravé modlitbě, odevzdání se Bohu, přijímání skutečnosti, ať už je jakákoliv.

• Můžeme se modlit k Marii?

Mnozí namítnou ihned, že k mrtvým se nemodlíme. Znalci Bible a její vykladači se často soustředí jen na to, co se jim hodí. A tak velmi často a snadno přehlédnou, co je v Písmu psáno: „On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých, neboť před ním jsou všichni živi“ (Lukášovo ev., 20,38). Ve smyslu modlitby (prosby) se tedy může každý křesťan obracet i na Marii. Ona se může přimlouvat za všechny, kteří o to prosí. Ostatně i my prosíme naše přátele, naše rodiny i další o to, aby se za nás přimlouvali u Boha. Všechny křesťanské matky se modlí za své děti a není na tom vůbec nic heretického. Prosíme totiž o to, aby se za nás Maria přimlouvala u Boha. Maria nikdy nebyla Bohem, ale setrvala v něm. Maria nikdy nebyla Kristem, ale byla s ním. Maria nikdy nebyla Duchem svatým, ale byla jím naplněna.

• Utrakvistická úcta k Marii

Husitský arcibiskup Jan Rokycana v jednom svém kázání píše: „Duše člověka má být jako schrána anebo nějaká almara, aby v ní skládala a schovávala slova Boží, aby je každého času přemietala, jakožto činila drahá Panna Maria.“ Utrakvistům Marii ctil ve shodě s apoštolským učением. Církev podobojí, která měla na svatostáncích klečící anděly (stejně jako v kapli Husova domku v Husinci), věřila také, že Maria je Matka Boží. Ve svých principech se držela převážně augustinovského učení o Marii, že bychom totiž Marii měli následovat především pro odevzdanost Božím slovu a jeho uchování v srdci. Bude tedy jistě na místě, aby se moderní husitská teologie

Konfese Jednoty bratrské

Artikl sedmnáctý

...Obzvláště pak o Panně Marii učí věřiti a vyznávat, že jest dcera z rodu královského, z domu a z čeledi Davida krále, služebníka Božího, a že jest od Boha Otce vyvolená, požehnaná, Duchem svatým mimo jiné navštívená a posvěcená; kteráž zvláštní milosti Boží v tom došla, aby byla pravá matka Syna Božího, Pána Jezukrista, z níž on přirození naše přijíti ráčil, Panna čistá před porodem, při porodu i po porodu vždy zůstávající, Synem svým nejmilejším a Synem Boha živého skrze smrt a vylití krve přesvaté jeho draze vykoupená, Duchem svatým skrze víru oučastnice jeho učiněná a posvěcená, cnostmi svatými a skutky dobrými ozdobená, nad jiné blahoslavená, a tak věčného života dědička jistá. Jakož pak i památky její někteří ku poctivosti a k chvále Boží slaví, písničky pobožné o ní zpívají, ty věci veliké, kteréž jí Bůh nad jiné učiniti ráčil, s milostí a s potěšením k svému posílení připomínají, z spasení svého se přitom radují a toho velice vděční jsou, blahoslavenou ji se všemi národy křesťanskými býti vyznávají; z toho ze všeho Boha chválí, v životě svatém a v skutcích dobrých jí podle možnosti své věrně následují, rozkaz její v poslušnosti Krista Pána skutečně zachovávají a s ní vždycky v nebi býti žádají. A to vše činí podle naučení Písem svatých... (VD)

zabývala znovu i utrakvistickými kořeny, které nelze donekonečna přehlížet.

• Slovo závěrem

Na závěr nechme zaznít slova Mistra Jana Husa, který v Postile říká: „Kdo nás přivede k tomu králi Kristovi? Jistě nižádný jiný, jedině hvězda skvoucí, to jest drahá panna Maria. O níž zajisté zpívá církev svatá:

Zdráva, hvězdo mořská, matko Boží slavná, šťastná bráno nebeská!“ Maria je bezesporu součástí mozaiky, které můžeme říkat identita církve. Není jediná, není nejdůležitější, ale nelze ji přehlížet či ponižovat. Matku Boží potřebujeme znát, chceme-li ovšem znát Krista.

Filip Michael Štojdil,
biskup plzeňský

Pane,
Děkuji ti za církev, ve které jsi obnovil
předrahý obraz našich otců a matek.
Mít svou církev znamená mít domov, pevný, jistý,
vonící teplem tvé posvěcující přítomnosti.
Nemůže být většího bohatství.
Nemohl jsem dostat větší dar.
Moc tě prosím:
Ať z tohoto svatého domova,
který jsi pro mne zbudoval,
už nikdy neutíkám
v bláhové představě, že mi někdo podá
chutnější chléb a lahodnější víno.

Milan Matyáš

Výstava Biblií

Pokračování ze str. 3

i v této práci, konstatoval sprievodca výstavy. Najlepšie som si to uvedomil, povedal nám, keď som sa pýtal detí, či by vedeli rozoznať, aký biblický príbeh Dalí zobrazil. Na moje prekvapenie, povedal nám, deti ukázali, že sú schopné chápať abstraktné myšlienkové pochody umelca v omnoho väčšej miere, ako sme si predstavovali. Aj to je úplne iste známka toho, že Dalí išiel ako umelec správnou cestou. Jeho forma lásky k Bohu sa premietla do jeho diela síce inak, ako očakávali tradične zbožní, ale o to silnejšie, nástojčivejšie a inšpiratívnejšie. Mladá generácia zjavne s jeho abstrakciou na plátne problém nemala. Rovnako zaujímavá bola následná reagentia pápežskej stolice, ktorá ocenila jeho umelecký prínos. Prvá – v bielej koži viazaná Biblia so zlatým podpisom Salvadora Dalího zdobi knižnicu pápeža, druhá v červenej koži knižnicu arcibiskupa Zvolenského a tre-

tia, tiež v červenej koži, patrí už bývalému prezidentovi Ivanovi Gašparovičovi. Z tejto série vyšlo len limitované množstvo a jeden kus má hodnotu 2900 eur. Sprievodca výstavy, člen Českej biblickej spoločnosti, nám v nej listoval v bielych rukavičkách a pritom skúšal našu schopnosť vidieť zrakom viery to, čo videl autor – Dalí i deti, ktoré prejavili svoju spontánnosť na tejto výstave.

Ďalším pokladom na výstave bola bohato ilustrovaná farebná maďarská Biblia s originálnymi maľbami biblických príbehov. Aby sa nepoškodili, museli byť opatrené zvláštnym papierom, ktorý by zabraňoval rozptiutiu sa písmen na náprotivnej strane v Biblii. Túto vzácnu knihu Česká biblická spoločnosť žiadala na zapožičanie zo Stuttgartu viac ako tri roky a podarilo sa.

Veľká časť výstavy je venovaná vydavateľstvu Tranoscius a biblickým knihám, ktoré z neho vyšli, aby širili myšlienky reformácie. Celú výstavu možno rozdeliť na dve časti – na veľmi vzácne skvosty Biblií,

ktoré v histórii znamenali nesmierne veľa v zápase o veriace srdcia ako napríklad aj rôzne vydania Kralickej biblie, ale aj tie, ktoré dnes berú do rúk novodobí ľudia ako napríklad veriaci v americkom námorníctve. Biblia je písaná na zvláštne vyrobenom papieri, akoby voskovanom, a písmená sú preto nezničiteľné vodou, takže poklad v nich ukrytý v prípade pádu do vody nemožno zničiť. Tento druh Biblie je teda vhodný proti vodným živlom.

Ak sa však ocitnete bez Božieho slova v Papuy – môžete im zvestovať Božie slovo nahraté na magnetofónový záznam a budete na jednej duchovnej dĺžke. Ak sa vám energia potrebná na fungovanie tohto prehrávača minie, možno ho nabiť cez solárny panel.

Mnoho zaujímavého a podnetného sme našli spolu so sestrami nášho klubu na tejto výstave a potešila nás aj informácia, že v budúcom roku ju biblická spoločnosť otvorí v Mestskom kultúrnom stredisku v Senci.

Alica Klimová

(Ne)promarnené hřivny

Dokončení ze str. 1

sociální, právní atd.). Budování demokratického státu mělo znamenat moderní uskutečňování moderně pojetého království Božího (demokracie jako společenství duší rovných před Bohem).

Zcela obdobně (realisticky) uvažoval K. Farský v oblasti náboženské. Oproti Kristu z nadpozemského světa, Kristu, jenž je předmětem dogmatických článků a katechismů, jimž „staří nevěří“... „ale dětem se tyto věci bez rozdílu vpravují, ať jim mohou nadlouho uvěřiti, či nemohou,“ hlásal Krista dobrotivého, pomáhajícího, těšícího, jak se s ním setkávali jeho současníci (toho, „který brával skutečné děti do náruče“, Postily, 1952, s. 159). Jen tohoto Krista, resp. jeho příklad, je možné následovat.

V tomto realistickém duchu je i závěr Farského kázání z roku 1924 s názvem „Narodil se nám?“ Mluví v něm o obžinkovém (tj. dožinkovém – ve smyslu hodokvasu) pojmání Vánoc: „*Tam, kde zřítí bychom měli začátek, my máme konec. Místo abychom v Kristu a jeho zrození spatřovali se snažili sítě své obrody, na kterém jest pracovatí nyní nám každému, my slavíme obžinky, a to nepovažujeme, že se Kristus rodí v nás každém a v každém mimo nás, tentýž Kristus, který v nás má růst, který v nás žije a trpí a zápasí a hyne, a víc hyne, nežli žije, a námi hyne. A čím si vymyšlíme jej zevně vznešenějšího, tím více ho v sobě hubíme. Když jsem byl chlapcem, také nás učili znát Krista. Tenkrát byl nám Kristus Božím ochráncem všech, kteří měli moc a majetek a s mocí a majetkem cele právo a všecku pravdu. Ježíšek byl pozlacený a náležel těm, kdož měli zlato a mohli si Ježíška pozlatit. Při tom namnoze zůstalo.*“ (Postily, s. 541).

Toto krásné, plamenné kázání je úžasným přeložením motivu středověké mystiky do moderního realismu v masarykovském smyslu. Farský i Masaryk měli podobné názory na náboženský život. Oba shodně ze zkušenosti života v církvi i své vnitřní došli k reflexi, že čím více náboženského uctívání a obřadů, čím více se nám Ježíš vzdaluje a je nám druhým Bohem na nebi, zapomínáme na jeho skutečný život na zemi, jeho příklad lásky k bližním a uctíváme jej „jen“ jako „spasitele“ čili pro vlastní spásu. Oba proto připomínali více evangelium Kristovo (zachované nám nejvíce v Otčenáši) než evangelium Pavlovo o Kristu (tak i K. Statečný).

Ke konci kázání mluví Farský o rodině, přičemž pranýřuje tehdy masově rozšířený alkoholismus především otců, kteří své děti počínají i vítají na světě v „opojení alkoholickém, polibkem úst páchnoucích kouřem tabákovým.“ Ocitujme ještě závěr: „*Slavíme Vánoce obžinkami a hrájeme si na betlémské pastýře. Ono však mnohem víc je zapotřebí opatřití Ježíškovi narozenému, t. j. lidstvu rodícímu se a majícímu se roditi, dobré, pečlivé a vzdělané matky Marie a starostlivé otce Josefy, obojí naplněné posvátnou úctou k potomstvu svému hned již před jeho početím. Až s tímto programem vážně začneme, pak budeme smět si spravedlivě zapívat, že opravdu i „nám, narodil se...“ (s. 542).*

To je tedy ten začátek, který bychom měli slavit, spíše než 1. den prvního měsíce zasvěceného bohu Janovi. Ostatně liturgicky vzato, doba vánoční Vánoce nekončí, ale začíná a trvá až do 11. ledna. Nechceme-li, aby to s naší církví dopadlo stejně jako s Československem, které se neobrozovalo ideály, na nichž bylo založeno, měli bychom náš náboženský i občanský život žít z tohoto začátku. Jedině tak může naše církve prospět i české a slovenské zemi a být znovu jejich solí.

Michal Kotrba

Zprávy

Divadlo Mana v lednu

Husův sbor Praha-Vršovice

- 17. 1. - Tři veteráni
- 19. 1. - „Vršovice jsou zlatý,“ řek tatínek
- 25. 1. - Návrat mladého prince
- 27. 1. - Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlit - premiéra
- 28. 1. - Zahrada Jane Austenové
- 30. 1. - Něco zatajit – premiéra

Více na www.vrsovickedivadlo.cz

Extenze 2016

Sřet či setkání civilizací? Polemika s Huntingtonem a teologická reflexe současného světa.

Zveme vás na 2. ročník obnovených extenzních přednášek učitelů Husitské teologické fakulty, který se uskuteční ve Farského sále Husova sboru na Vinohradech, Dykova 1, v lednu a únoru, vždy ve středu od 18 hodin.

- 13. 1. - doc. Kamila Veverková - Stěhování národů: sonda v kontextu dnešní světové situace
- 20. 1. - prof. Zdeněk Kučera - Migrace a boj kultur - a co my?
- 27. 1. - doc. Pavel Milkó - Specifika českého pravoslaví v kontextu současné světové situace
- 3. 2. - Dr. David Biernot - Nástrahy postsekulárního věku: milenialismus

Pozvánka na novoroční koncert

Borovanský Nazaret – středisko Diakonie a misie CČSH vás v začátku příštího roku srdečně zve na svůj novoroční koncert, který se uskuteční v sobotu 9. ledna od 16 hodin v Husově sboru na Palackého náměstí v Českých Budějovicích. Program uvede jedna z našich nevidomých kolegyně z Nazaretu Hanka Špuláková, pak vystoupí zpěvák Radek Žalud. V čase před i po koncertě si budete moci prohlédnout, popřípadě zakoupit výrobky z Nazaretu. Vstupenky lze zakoupit na portále www.cbsystem.cz nebo na místě před koncertem.

Marie Verboon Filipová

a nábožensky motivovaná nenávisť v současném judaismu

- 10. 2. - prof. Luboš Kropáček - Islám v dnešním světě a změna katolického pohledu po 2. vatikánském koncilu
- 17. 2. - doc. Jiří Pavlík - Svoboda slova jako součást antického dědictví evropské civilizace. Více informací na www.hs-vinohrady.cz FS

Koncerty u sv. Mikuláše

- 3. 1. - 17 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, S.-Saëns
Saint Nicholas Chamber Soloist
M. Hanzal - varhany
M. Bauerová - soprán
F. Bilek - trubka
- 4. 1. - 17 hodin
World Christmas Carols
Bach, Michna, Charpentier
Prague Brass Ensemble
- 5. 1. - 17 hodin
Bach, Händel, Dvořák,
Mendelssohn-Bartholdy
J. Kalfus - varhany
Y. Škvárová - mezzosoprán
- 6. 1. - 17 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi Orchestra Praga
- 7. 1. - 17 hodin
Bach, Händel, Saint-Saëns
Saint Nicholas Chamber Soloists
- 8. 1. - 17 hodin
Bach, Schubert, Dvořák, Verdi
J. Kšica - varhany
T. Jindra - bas
(Inzerce)

Výběrové řízení

Brněnská diecéze Církve československé husitské se sídlem Joštova 7, Brno vypisuje výběrové řízení na obsazení pozice **vedoucího diecézního ekonoma**. Požadavky: pracovní poměr na plný úvazek, vysokoškolské vzdělání ekonomického směru, praxe v oboru, občanská a mravní bezúhonnost doložená výpisem z rejstříku trestů. Členství v CČSH výhodou. Platové podmínky na vyžádání na adrese Brněnské diecéze CČSH, Joštova 7, 602 00 Brno. e-mail: michaela@ccshbrno.cz, tel.: 532 162 111

Koncert Loučení s Vánoce ve Zlíně

V neděli 10. 1. 2016 o svátku Křtu Páně se v evangelickém kostele ve Zlíně uskuteční koncert „Loučení s Vánocemi“. Účinkuje úspěšný vokálně-instrumentální soubor Calata z Ostravy s programem vánočních písní a koledí, a to nejen z Čech, Moravy a Slezska. Začátek v 16 h. Vstupné dobrovolné. Srdečně zveme k hojně účasti. ZK

Z ekumeny

EKUMENICKÉ BOHOSLUŽBY V LEDNU 2016

Přijměte pozvání na ekumenické bohoslužby, které se konají po Novém roce. V období od 1. do 10. ledna probíhá Alianční týden modliteb. Od 18. do 25. ledna proběhne Týden modliteb za jednotu křesťanů. Zveme vás též na Ekumenickou studentskou slavnost v úterý 19. ledna od 18 hodin v kostele sv. Jana Křtitele Na Prádle na Malé Straně v Praze. Již 9. ročník tradičně pořádá CČSH ve spolupráci s ERC. Po bohoslužbě proběhne setkání s diskusí nad šálkem čaje či kávy.

M. V. Kopecká

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

NA ZAČÁTKU BYLO SLOVO

Vypisujte z textu Jan 1,10-18 (ekumenický překlad) písmenka podle tohoto klíče (seřazeno po řádcích): první číslo znamená verš, druhé udává slovo v tomto verši (včetně předložek a spojek) a třetí označuje písmenko v daném slovu.

11,4,4 13,3,9 16,3,4 14,2,4 12,10,5 17,5,1 10,5,5 11,3,1 15,5,7
13,3,4 16,3,2 14,2,3 18,7,2 10,2,5 12,5,6 16,2,2 14,8,1

(Řešení z čísla 52: Věc mého otce.)

Jana Krajčříková

Týdeník Církve československé husitské

Český zápas

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlíbku 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production; tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

